

VERDEN IFØLGE LAGERFELD

Christa Lykke Christensen et al.:
 Slidser - en bog om mode, Århus
 Modtryk, 1985, 152 s., Illustr.,
 kr. 125,-.

De to lay-outere hos Modtryk har gjort deres til at eksempelvis bøgerne om Nietzsche og Foucault ikke gik hen og solgte ved deres fetich-karakter. De har nu gjort skaden god igen ved at kreere en i alle retninger fortrinlig forside til "Slidser - en bog om mode". "Slidser" foreligger i et afslappet magasinformat, som var det et nyt modeblad.

Selv om man kan få megen tid til at gå med at studere bogens mange illustrationer, skal det straks siges: det er en bog man roligt kan læse. Det på trods af den forskrækkelse man udsættes for i forordet. Her har redaktionen pålagt sig den umulige opgave at koge bogens halvandethundrede sider ned til en hundrede-del. Det skal mislykkes og gør det i en sådan grad, at læseren får bange anelser for, hvad der nu venter forude. Det viser sig, at bekymringerne gøres til skamme. Efter en indledning med nogle modehistoriske snit følger 7 vel-skrevne og vel komponerede artikler. De handler naturligvis allesammen mere eller mindre om mode og for dem, der har faglig interesse deri er "Slidser" en oplagt sag. For alle os andre er "Slidser" lidt af et fund, for såvidt den synes at spejle 80'ernes intellektuelle på en fascinerende og fremtidssvanger facon.

Man kan til en begyndelse undre sig over, hvorfor en håndfuld forholdsvis unge intellektuelle kaster sig over moden. Hvad betyder moden for dem, hvad ser de i den ud over det man kan sige sig selv?

Hovedsynspunktet er følgende: flere og flere livsområder underlæg-

ges modens struktur, hvilket vil sige, at det er vanskeligt at finde felter som ikke reflekteres i forhold til den modemæssige struktur. Den eksistens-modus moden dikterer er den fluktuerende, evigt foranderlige, omskiftelige, heraklitiske, som bidragyderne vil se som dominant i den vestlige firser-kultur. Kort sagt: alt er modisk. Det er denne meget bredt konciperede genstand, en samling uforbederlige analytikere vil se i øjnene. Det kan godt ligne en tur i dødsdromen. Som analytikere er de alle lidt øre og svimle i hovederne. Ikke at de er uklare, svære at følge, de sitrer blot med en egen vibrant tone. I deres øjne er moden et hysterisk roterende fikserbillede overhængt med de mest omfangsrige betydninger. At analysere moden er at gå til roden. At begribe moden er at begribe - stort set - alt andet. Der står de så, disse skarpe analytikere, kunne de bare få en finger på den roterende skive, standse den et øjeblik og se, hvad der egentlig foregik så...- Moden er i "Slidser" et mørklagt hologram og forfatterne står med deres lygter og vinker op og ned for at aflokke det dets fuldkomne mening. Dertil kommer så det frygteligste af alt. De vil selv op på skiven, selv dreje med rundt i mørket, for, som det hedder et sted: "Det centrale er, at det bliver svært at pege på noget udenfor moden" (p. 34) Analytikerens modus er bestemt af den genstand, hvis modus analytikeren vil bestemme analytisk. Det lyder ubehageligt. Er der en verdensanskuelse i "Slidser", har den paranoide og masochistiske stænk.

Man kan endvidere undre sig over eller beklage, at disse uhyggeligt illusionsløse ånder midt i alt virvarret dog stadig er troende mennesker - mere eller mindre. Selvom forfatterne altså ikke opfatter sig på mellemhånd med moden, og slet ikke som en hævnende baghånd, så spiller de alle med et gennemgående kort: Baudrillard. Han er her, der og

allevegne. Hvis alt drøner rundt og rundt i denne verden som mode, så kan man i "Slidser" få det indtryk, at Jean Baudrillard er den store karruselejer. Det er lidt komisk at præke labilitet, ambivalens, simulation, simulation og simulation og sel:her står Baudrillard som det virkeligste af alt. Men selv om det bestandig er ham, der kridter banen op, så forstår forfatterne dog selv at bringe bolden i spil.

Christa Lykke Christensen har under titlen "Krop og form" skrevet bogens mest gennemarbejdede og informative bidrag. Hun gør ikke brug af de store armbevægelser, ikke de dramatiske rystende pointer, men teksten har et hårdt og næsten muntert drive. Er man ude efter en kort og præcis fremlægning af størrelser som iscenesættelse, form, identitet og livsstil i forbindelse med moden, gør man nok klogt i at kigge med her.

Mere bævende og modsætningsfuld er Britta Timm Knudsens "I modens tegn - moden som kultur". Som et indirekte signalement af den aktuelle intellektuelle situation er den bogens mest interessante.

Artiklen er gennemtrukket af den dybeste melankoli. Her vides mode-begrebet for alvor ud til noget kolossalt og dramatisk. Knudsen interesserer sig ikke for moden som sådan, men for den betydning den afsætter i helt andre sammenhænge, som den tager ind i sig. Der er tre hovedproblemer: for det første en "inside-outside"-erfaring, dette at man ikke kan komme ud af moden, ikke flå den af sig, men er viklet ind i et efterhånden klaustrofobisk "altid-allerede". For det andet problemerne vedrørende identiteten og moden i 80'erne, dette at man ikke længere kan se personen som årsag eller vilje til sit eget look. Og endelig, for det tredje: modens nivellerende egenskab, dette at moden repræsenterer en vulgær

form for differentiering og individualisering i forhold til "de andre".

Knudsen er den af bidragsyderne der har mest "imod" moden. Men antipatien er lammet, for der gives ikke noget udenfor, hvorfra man kan tale. Deraf den klaustrofobiske melankoli, som ender med at blive bare en lille smule trodsig og vred. Sætninger som "be-tragteren kan aldrig vide hvem eller hvad der står bag" (34), "samfundets bestræbelser på at homogenisere alt og alle i sin indbyggende meningsløshed", "Tiden er uden iboende væsen og subjekterne i den er uden kerne", "I moden er der igen original ånd, kun tidsånden", "Realiteten og metafysikken er på en gang sat ud af spillet i mode-samfundet" (37), det er sætninger som pludselig skaffer sig luft i bemærkninger om moden som "fundamentalt utålelig, fordi overfladisk" (p. 42). Men på trods af denne analytiske irritation er der ingen steder at gå hen. Teoretisk har Knudsen låst sig selv inde, når hun likviderer realiteten og metafysikken i en bisætning. Men det trækker sammen om denne tekst, der er uvejrlig i luften over denne overskyede tungsindighed. Varsler om teoretiske forandringer. Indtil disse omsætter sig praktisk må vi nøjes med disse hulkende træk på skulderen forbundet med en hyper-sensitiv analytisk evne og endnu hemmelig utilfredshed, som er fremtrædende eller i det mindste en understrøm i flere af "Slidserns" artikler. Intet er endnu fastlagt, alt står måbende åbent med den styrke og nødvendighed, der altid baner sig frem, når alt står på spil hver gang analytikken sættes i omdrejninger. Firsernes intellektuelle sidder ikke og surmuler på karusellen, allerhøjest lidt mellemfornøjede sidder de og tænker så det brager. Og det er godt sådan.

Henrik Ørnstrup